

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

03 листопада 2023 року

Київ

№ 140

Про затвердження Змін до Положення про застосування
Національним банком України заходів впливу

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 73, 74 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, статті 84 Закону України “Про платіжні послуги”, з метою вдосконалення порядку застосування Національним банком України заходів впливу до банків за порушення законодавства України, нагляд за дотриманням якого здійснює Національний банк України, Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про застосування Національним банком України заходів впливу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2012 року № 346, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 вересня 2012 року за № 1590/21902 (зі змінами), що додаються.
2. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 22

Зміни до Положення про застосування
Національним банком України заходів впливу

1. У розділі I:

1) у главі 1:

підпункт 2 пункту 1.2 викласти в такій редакції:

“2) порушення банками вимог законодавства, що регулює порядок здійснення платіжних операцій (крім законодавства, передбаченого частиною другою статті 82 Закону про платіжні послуги), законодавства щодо інформаційної безпеки та забезпечення безперервності надання платіжних послуг, законодавства, що регулює відносини між надавачами та користувачами платіжних послуг, законодавства, виконання вимог якого є умовою авторизації діяльності відповідно до Закону про платіжні послуги, та законодавства щодо реклами на платіжному ринку (далі – законодавство, що регулює діяльність на платіжному ринку);”;

пункт 1.3 викласти в такій редакції:

“1.3. Терміни в цьому Положенні вживаються в таких значеннях:

1) грубе порушення вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, – порушення банком (його відокремленим підрозділом) вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність на платіжному ринку, під час проведення банком платіжних операцій протягом 30 днів на суму, що перевищує 10 000 мінімальних заробітних плат;

2) грубе порушення вимог нормативно-правових актів з питань готівкового обігу – порушення банком (його відокремленим підрозділом) вимог нормативно-правового акта Національного банку з питань готівкового обігу, що призвело до незабезпечення схоронності та втрати готівки та/або інших цінностей у сумі, що перевищує 200 мінімальних заробітних плат, та/або невідповідності в сумі, що перевищує 100 мінімальних заробітних плат, фактичних залишків готівки та/або інших цінностей, що зберігаються в операційній касі банку (його відокремленого підрозділу), даним бухгалтерського обліку банку (оборотно-сальдового балансу/оборотно-сальдової відомості);

3) застосування іноземних та/або українських санкцій – застосування до банку чи власника/власників істотної участі в банку санкцій іноземною державою (крім держав, що здійснили або здійснюють збройну агресію проти України у значенні, наведеному в Законі України “Про оборону України”) або міждержавним об’єднанням, або міжнародною організацією та/або застосування санкцій відповідно до Закону України “Про санкції”, що становлять загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку та/або стабільності банківської системи у зв’язку з позбавленням/обмеженням права особи, до якої застосовано санкції, розпоряджатися активами;

4) здійснювані банком операції – є діями або подіями під час надання банківських та інших фінансових послуг, здійснення іншої діяльності, унаслідок яких відбуваються зміни у фінансовому стані банку, що відображаються за балансовими або позабалансовими рахунками банку;

5) зупинення операцій – тимчасова, на визначений строк, заборона банку здійснювати окремі види операцій;

6) обмеження операцій – тимчасова, на визначений строк, заборона банку здійснювати окремі види операцій за обсягом/сумою/забезпеченням/ставкою/колом клієнтів/регіоном;

7) припинення операцій – безстрокова заборона здійснення банком окремих видів операцій;

8) систематичне порушення вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, – порушення банком (його відокремленим підрозділом) вимоги нормативно-правового акта Національного банку, що регулює діяльність на платіжному ринку, яке встановлене/виявлене Національним банком і відповідає хоча б одній із таких умов:

у кількості три та більше випадків, допущених протягом періоду, що підлягав перевірці;

однотипне з тим (аналогічне тому), яке було встановлене під час здійснення нагляду/перевірок протягом останніх трьох років, що передують даті його виявлення;

встановлене після застосування Національним банком до банку не менше двох заходів впливу за порушення вимоги нормативно-правового акта Національного банку, що регулює діяльність на платіжному ринку, протягом трьох років, що передують даті встановлення порушення;

9) систематичне порушення вимог нормативно-правових актів з питань готівкового обігу – порушення банком (його відокремленим підрозділом) вимоги нормативно-правового акта Національного банку з питань готівкового обігу, яке

встановлене/виявлене Національним банком і відповідає хоча б одній із таких умов:

у кількості три та більше випадків, допущених протягом періоду, що підлягав перевірці;

однотипне з тим (аналогічне тому), яке було встановлене під час здійснення нагляду/перевірок протягом останніх трьох років, що передують даті його виявлення;

встановлене після застосування Національним банком до банку не менше двох заходів впливу за порушення вимоги нормативно-правового акта Національного банку з питань готівкового обігу протягом трьох років, що передують даті встановлення порушення;

10) уповноважена посадова особа Національного банку – посадова особа Національного банку, яка має право підпису документів від імені Національного банку відповідно до законодавства України або нормативно-правових актів Національного банку, або розпорядчих актів Національного банку чи довіреності.

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у Законі про банки та інших законодавчих актах України і нормативно-правових актах Національного банку.”;

2) у главі 2:

пункт 2.1 викласти в такій редакції:

“2.1. Національний банк застосовує до банків заходи впливу, передбачені статтею 73 Закону про банки.”;

в абзаці першому пункту 2.2 слова “/тимчасового відсторонення” виключити;

в абзаці першому пункту 2.3 слова та цифри “та частиною першою (крім пунктів 6–9) статті 84 Закону про платіжні послуги” виключити;

абзац другий пункту 2.5 виключити;

3) у главі 3:

у пункті 3.1:

в абзаці першому слово “(матеріалів)” замінити словами “та/або матеріалів”;

абзац одинадцятий викласти в такій редакції:

“нагляду за дотриманням банками вимог нормативно-правових актів Національного банку про реалізацію спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) (далі – санкційне законодавство);”;

пункт доповнити новим абзацом такого змісту:

“перевірок із питань готівкового обігу.”.

главу після пункту 3.1 доповнити новим пунктом 3.2 такого змісту:

“3.2. Матеріалами є будь-які документи:

1) банку, що свідчать про порушення вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку;

2) Національного банку, в яких зафіксовано порушення банком вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, включаючи фіксацію факту незабезпечення банком доступу уповноважених Національним банком осіб/уповноваженого службовця (уповноважених службовців) Національного банку на здійснення нагляду за діяльністю банку до інформаційних систем та/або приміщень банку, та/або до систем автоматизації банківських операцій;

3) інші документи щодо діяльності банку, отримані Національним банком у встановленому законодавством порядку.”.

У зв'язку з цим пункти 3.2–3.10 уважати відповідно пунктами 3.3–3.11;

у пункті 3.3:

в абзаці другому слова “, Закону про платіжні послуги” виключити;

абзац сьомий виключити;

у пункті 3.4:

абзац третій викласти в такій редакції:

“Національний банк має право зробити висновок про здійснення банком ризикової діяльності на підставі результатів аналізу звітності банку, безвиїзного нагляду (крім нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду за дотриманням вимог санкційного законодавства), інспекційних перевірок, перевірок із питань готівкового обігу, перевірок із питань дотримання законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку.”;

підпункт 4 після слова “паперами” доповнити словом “емітентів”;

підпункт 7 викласти в такій редакції:

“7) незабезпечення банком виконання нормативно-правових актів Національного банку з питань готівкового обігу, що призвело до грубого або систематичного порушення банком нормативно-правових актів з питань готівкового обігу;”;

пункт доповнити двома новими підпунктами такого змісту:

“9) неналежна організація системи внутрішнього контролю, включаючи систему управління ризиками та внутрішній аудит (не застосовується під час нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду за дотриманням вимог санкційного законодавства);

10) незабезпечення банком виконання законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, що призвело до грубого або систематичного порушення банком законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку.”;

абзац п'ятий пункту 3.8 викласти в такій редакції:

“Національний банк оприлюднює шляхом розміщення протягом перших п'яти робочих днів місяця, наступного за звітним, на сторінці офіційного

Інтернет-представництва Національного банку інформацію про застосовані ним протягом звітного місяця до банків, філій іноземних банків заходи впливу за порушення вимог законодавства з питань фінансового моніторингу.”;

4) пункт 4.2 глави 4 після слів “банківського законодавства,” доповнити словами “усунення порушень законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку,”.

2. У розділі II:

1) у главі 1:

пункт 1.1 після слів “етичної поведінки),” доповнити словами “законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку,”;

у пункті 1.3:

абзац перший після слів “фінансових послуг,” доповнити словами “законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку,”;

пункт доповнити двома новими підпунктами такого змісту:

“к) усунення порушення вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність на платіжному ринку;

л) усунення порушень вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань готівкового обігу.”;

2) у главі 5:

пункт 5.3 після абзацу вісімнадцятого доповнити двома новими абзацами дев’ятнадцятим та двадцятим такого змісту:

“грубого або систематичного порушення банком вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність на платіжному ринку;

грубого або систематичного порушення банком вимог нормативно-правових актів з питань готівкового обігу;”;

в абзацах першому та другому пункту 5.7 цифри “3.8” замінити цифрами “3.9”;

в абзаці першому пункту 5.17 цифри “3.3” замінити цифрами “3.4”;

3) у главі 7:

абзац третій пункту 7.1 замінити трьома новими абзацами третім, четвертим, п’ятим такого змісту:

“порушення вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність на платіжному ринку;

порушення вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань готівкового обігу;

порушення вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань організації системи внутрішнього контролю в банку, включаючи систему управління ризиками та внутрішній аудит;”;

пункти 7.4 та 7.5 викласти в такій редакції:

“7.4. Вибір розміру штрафу, адекватного порушенню, за яким цей розмір не є фіксованим, має здійснюватися з урахуванням норм пункту 3.3 глави 3 розділу I цього Положення.

7.5. Штраф за порушення вимог законодавства, нормативно-правових актів Національного банку, що регулюють діяльність на платіжному ринку, накладається на банк у розмірі від 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку.”;

главу після пункту 7.5 доповнити двома новими пунктами 7.6 та 7.7 такого змісту:

“7.6. Штраф за порушення вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань готівкового обігу накладається на банк у розмірі від 1 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку.

7.7. Штраф за порушення нормативно-правових актів Національного банку з питань організації системи внутрішнього контролю в банку, включаючи систему управління ризиками та внутрішній аудит, накладається на банк у розмірі від 3 000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, але не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку (не застосовується під час нагляду у сфері фінансового моніторингу, валютного нагляду, нагляду за дотриманням вимог санкційного законодавства).”.

У зв'язку з цим пункти 7.6–7.38 уважати відповідно пунктами 7.8–7.40;

главу після пункту 7.35 доповнити трьома новими пунктами 7.36–7.38 такого змісту:

“7.36. Штраф за порушення вимог статті 24 Закону про платіжні послуги в частині нездійснення контролю за наявністю відповідного статусу в технологічного оператора перед укладенням із ним договору, укладення договору про надання послуг технологічного оператора з особою без відповідного статусу та/або отримання послуг технологічного оператора від особи без відповідного статусу накладається на банк у розмірі не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку.

7.37. Штраф за порушення вимог статті 25 Закону про платіжні послуги в частині незабезпечення дотримання комерційним агентом вимог Закону про платіжні послуги, нормативно-правових актів Національного банку накладається на банк у розмірі не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку.

7.38. Штраф за порушення вимог статті 26 Закону про платіжні послуги в частині незабезпечення дотримання третіми особами, яким передано виконання окремих операційних функцій, пов'язаних із наданням платіжних послуг, вимог Закону про платіжні послуги, нормативно-правових актів Національного банку накладається на банк у розмірі не більше одного відсотка від суми зареєстрованого статутного капіталу банку.”;

4) пункт 11.2 глави 11 доповнити новим підпунктом 21 такого змісту:

“21) незабезпечення банком уповноваженим Національним банком особам вільного доступу в робочий час до приміщень банку та/або доступу до інформаційних систем банку.”.

3. Розділ IV виключити.